

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nejla Demir

Ağrı Milletvekili

Tarımsal üretimdeki deneyimin 50 yılı aştığı Türkiye'de, 2003'te başlatılan "Tarımsal Danışmanlık" mevzuatı, 2009'da 24 ilde 100 danışman ve 3.145 üreticiyle hayata geçirildi. Ancak, başlangıçta sistemle ilgili tecrübe ve bilgi eksikliği vardı. Danışmanlar, ekonomik zorluklara rağmen fedakârca çalışarak sürecin gelişimine katkı sağladı. Ancak, bazı kesimlerin sürecin sonlandırılmasını istemesi, hizmet alıcısı üreticilere zarar verdi.

Danışmanlığın kaldırılması girişimleriyle, "Danışmanlık kaldırılacaktır" açıklamalarıyla sistemi destekleyen "Serbest Tarım Danışmanları" dışlandı. Proje, üretici örgütlerinin desteklenmesiyle yürütülmeye devam edildi. İtirazlar sonucunda serbest tarım danışmanları 2018 tebliğiyle sisteme dahil edilerek karma bir sistem uygulandı.

Ancak, "Çiftçi Görüşme Formu"nun kullanımıyla projenin hedeflerinden uzaklaşıldığı ifade edildi. TAR-DER raporlarındaki "İzlenebilirlik" vurgusu, teknik komitelerin eksikliği ve ceza tasdik oluşumunun olmamasıyla eleştirildi. Danışmanların özlük haklarının iyileştirilmesi talep edildi.

Döner sermaye kesintileri ve ekonomik zorluklar altında, "Çiftçi Görüşme Formu"nun sürece katkısı belirsizdir. Asgari ücretin değişimine rağmen danışmanlara yapılan ödemeler sorgulanmaktadır. 2023'te yıllık 72 bin TL olan destekleme ödemesi, 2024'te 144 bin TL olacak, ancak asgari ücretin altında kalacaktır.

TAR-DER'in temsil eksikliği nedeniyle projenin geleceğine dair endişeler dile getirilmiş ve komitelerde yer alması önerilmiştir. Genel olarak, "Tarımsal Danışmanlık" projesinde yapılan uygulamalara dair kısa bir değerlendirme sunulmuş, 1. dilim ödemelerin hazırlık aşamasında olduğu, ancak 2. dilim ödemeleri için düzenleme beklentisi bulunduğu ve danışmanların özlük haklarının acilen iyileştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu bağlamda;

1. Tarımsal Danışmanlık projesindeki uygulamaların değerlendirilmesi sonucunda, özellikle "Çiftçi Görüşme Formu"nun hedeflere katkısı konusunda nasıl bir değerlendirme yapılmaktadır?
2. 2023 yılı itibariyle danışmanlara yapılan destekleme ödemelerinin yıllık 72 bin TL olduğu belirtilmişken, bu miktarın asgari ücretin altında olması ve 2024 için yıllık 144 bin TL olacağı düşünüldüğünde, danışmanların maddi hakları konusunda bir iyileştirme planınız var mıdır?
3. TAR-DER raporlarında belirtilen "İzlenebilirlik" konusundaki eleştirilere yönelik olarak, izlenebilirlikteki artışın somut sonuçları ve bu konuda alınacak önlemler nelerdir?
4. "Serbest Tarım Danışmanları"nın 2019 yılında sisteme dahil edilmesiyle ilgili olarak, bu grup danışmanların sürece katkıları ve deneyimleri üzerine yapılan bir değerlendirme bulunmakta mıdır?
5. Danışmanlar arasında yaşanan özlük hakları sorunlarına yönelik olarak, bu sorunların çözümüne dair bir stratejiniz var mıdır?
6. "Çiftçi Görüşme Formu"nun danışmanların işini karmaşıktırdığı ifade edilmiştir. Bu formun amaçları ve danışmanlar üzerindeki etkileri konusunda bir değerlendirme yapılmış mıdır?
7. Döner sermaye kesintileri ve ekonomik zorluklar içinde çalışan danışmanların maddi haklarının iyileştirilmesi amacıyla alınacak önlemler nelerdir?
8. 2023 yılı itibariyle aktif danışman sayısının 800'e düştüğü belirtilmiştir. Bu düşüşün sebepleri üzerine yapılan bir analiz bulunmakta mıdır?
9. TAR-DER'in projede temsil eksikliği olarak ifade edilmiş olması, projenin geleceği açısından nasıl bir risk oluşturmaktadır ve bu eksikliğin giderilmesine dair bir planınız var mıdır?
10. 1. Dilim ödemelerin hazırlık aşamasında olduğu ancak 2. Dilim ödemeleri için düzenleme beklentisi bulunduğu ifade edilmiştir. 2. Dilim ödemeleri için planlanan düzenlemeler nelerdir ve bu düzenlemelerin danışmanların çalışma koşullarına etkisi nasıl değerlendirilmektedir?